

บทละคร ร้อง

เรื่อง กระต๊อง ไทย

(หมากพญาจรณาสำหรับละครในปรีดาไทย)

ว.ศ., ๓๓๓

โรงพิมพ์ศุภการจำรูญ

หนังสือพิมพ์พิมพ์ลง นมพ.

บทละครเรื่อง

เรื่อง กระตังไทย

(หมาก พญาราชนา สำหรับ ละครใน ปรังโดย ร.ศ. ๑๓๓)

ตัวละคร

- ๑ นายโกเมนทร์ นายโรง อายุ ๓๕ ประพฤติดี
ใจดี ความรู้ดี แก้วกล้า
- ๒ นายวิรัตน์ พระน้อยน้องนางเอก อายุ ๓๓
ความรู้พอตัว รักเล่น นกแดง ถ้อยถนอม
- ๓ ขุนนิธการ ดั่งนางเอก อายุ ๒๕ นกแดงหงษ์
ความ คบแผนเก่า

๒ เพ็ชร งาม

๔ นายเชื่อน สหายนาย พลอย อายุ ๔๐ โกง บิด
รอบ ตัว เชิง นักเลง ความคิด สั้น

๕ มั่น นางเอก พี่นายรัตน์ อายุ ๒๕ กัดรักดีใจดี
มีความรู้

๖ พลอย อายุ ๓๒ เจ้าทีริฐ มานะ

ยังมี ต้น หน กตาสี แด โปติศ ดับ

ชุดที่ ๑ (เพ็ชร งาม) ฉากใน ห้าง ขุนนิระการ

ตัว ฉกร มีนาย โกเมนทร์ ได้มีย่น นั่งอ่าน จดหมาย ดับ หน้า
เสียดสีท่อนใจ นายเชื่อน พนักงาน เงิน นั่ง คั่น ๆ อยู่ห่าง ๆ

มี แก้ว น้อย ๑ (โกเมนทร์) ขึ้น เบา ๆ, หนังสือ

ดี, ตาย มีชื่อ ตาย มากกว่า, หาบ, แฉ่ ได้รั้ง พุด

ไม่ได้, ไฉน ดอด, เขียน ดอด เด็ด มา ตก เบ็ด, โกเมนทร์

วระ เคน เคื่อง ไม่น่าเชื่อ, เหลือ คาค, มี ถ้าๆ เขย กระ

ไร โดย, หดอก พา, ให้ หน้า เหลือง จะ ชน ชื่อ, ดับ ประ

๘๙.๑๑๒

๔๖๓๔๒๐

เลขทะเบียน

๓.๑๒๒๕๕๑

๔.๕๒๕

เรื่อง กระด้าง ไทย

๓

จาร, ทิวบ้าน เมือง เป็น จบ เรือง, ข้า เลื่อง หวง, คง แต่
ไร นึก ถึง หน้า, สว่าง ใจ, อา โดย สดวย หมายถึง รวย,
ชวย ชื่น, คน หดง ไหล นาย มณี, ที่ รัก, รัก หัก ใจ
กตบ ข้า อ, ฝั ฝัด, ใ้ แผล กัน ถึง มัน สดวย, เปียบ ด่วย,
ดอ ก ออ ร กิด ถึง ชื่น จิต, ฝิด กุ หลาบ, เขม ทราบ ชวัญ
ไอ อี พดอย, ถ่อย หยิง, เตือก ชิง ดิน มา แก้ง กัน,
คอ ให้, ชัด ใจ ไทรม ๗ คำ เจรจา (นาง พดอย
เมียบ แก่ เมื่อ รุน หน่ม มัน เหลือ มือ จะ อยู่ ค่วย ไหว
ปล้น ปล้น หรับ ไป ทั้ง ตัว พ เอ็น บุญ ลา ไป เข้า พวก
ถคร กอ มปนี ออก ไป เล่น ทวีป อเมริกา รัก หน้อย
ได้ ชาว ว่า ตาย ที่ เมือง ฝรั่งเศส เมา ย่าง ไทย มา นม นาน
นึก พัน รุกข์ ตำ เร็จ ทุกข์ จึง ได้ มา ทอด สว่า ดิน นาย มณี
หลาน นาย ห้าง ท่าน ชุน ดุ ก็ ทำ จะ ยิน ยอม ปลง ใจ
เพราะ ท่าน ไม่ ไว้ ใจ ใคร นอก จาก ตัว แต่ นาย มณี

๔ เพ็ชร งาม
เธอ พิถี พิถัน ให้สัญญาว่า ไม่มี ลูก เมีย นี้อัปยศ
มัน กัดบ มี จดหมาย มาบอก ว่า กัดบ เข้า มา ถึง กรุง
เด่น ดกร อยู่ ที่ โรง ปรีดามณั กับ คณะ ดกร สำรัง
ชาติ นึก ให้ ไป หา นำ คตัง จริง ๆ มัน คือนาง เป็ด
มา ห้าม เล่น หั ตรง ๆ)

อ่านอีก ๑ นื่อง กัดบ จาก อเมริกา มา ถึง กรุง
ผูกใจ มุ่ง, พบ พี่, ร้อน วิ โหม ไม่ รัก ใคร, ถึง ใคร,
ใคร่ บรรโธม เผ้า แต่ โธม, ทอด ค้าง, ถึง โกเมนทร์ รวย
เงิน ทอง, กว่า สอง, พัน เหรียญ ทอง บุญ ของ นื่อง,
ต้อง ไป, ไม่ ไหว เหน็ด ได้ คั้น หลัง, ส้ม หวัง, เหมาะ
คัง เกณฑ์ ทั้ง ได้ เงิน, ต่าง ประเทศ, รั เห็น เลศ เตียน
เตียน ี่ เข้า, โรง ง่า, บรดา รณณ คน นิยม, ส้ม หน้า,
ใช้ พาเหียร คณะ ดกร, สำ เร่ง ชาติ, ฉลาด เตียน เล่น
ไม่ เพี้ยน, ดกร หดวง, ทุก ท่วง ที่ จึง กัด ใช้, ไป รตัญ,

เรื่อง กระดิ่งงา ไทย

๕

ถึงที่รัก อวยาก พบ นก, คิดถึง, ตรึงใจจ้ เขาว่าพี่,
เป็นเสมียน, พากเพียร ตี เลิกวิกนี้, แค้นพี่ รบ, จะขอไป
เยี่ยม โกเมนทร์, ดัน เวร, ดัน กรรม แล้ว มีต้อง แค้ว,
คู่เล่นห้, เกิด โทด เพราะดำบาก, ยากจน, จึงทน โทด
พดอยเข้มเพื่อน, เหมือนใคร, ตีใจเฮย ๗ ๓๐ คำเจรจา
(อ่าน แล้วก็ ถอนใจ โคลง ศัพท์ เห็น นาน เขื่อน ดัง เกิด
ก็ ถอนถอน)

ชิมเล็ก คัด ๑ (โกเมนทร์) มัน ถัดมา, มด้า
ตำราญ, จันทาท หึง ร้ายจริง ๆ กรรม เวร, โกเมนทร์
เฮย รัก เน้น, กระดิ่งใจ, จะ ใคร เขย ฟัง ได้ เฮย,
คำ มัน, ให้สัญญา ว่า ไม่มี, ถูกเมียม, พอเสีย ด้วย
อื พดอย พดัก, ถัดไป, เห็น แหม ถ้า เสีย ทางนี้, อื ๘
ถ้า, จะ ปรามา ขวาง อ้าซ่า, ๖ โยศ, หมดคหนึ่ง ๗
๘ คำ เจรจา (พอยินเสียง ชุน นิถการ กระแหม เข้า

๖

เพชรฆาต

มาก็ ตัด ตัด ขย จดหมาย ยัด กระ เป่า รับ ทำ เป็น เขียน
บาย ขันย เขียน ก็ เตียงแอบ ท่าน ขุน เห็น พัดก กิ่งกมของ)

ฝรั่ง ควง ตัด ๑ (ขุนบึ้ง) เรากัดเค็ด, คำ เพชร,

พลอย มานาน เพราะ เขียวชาญ, เขิง มนุษย์, ผุด ไม่ ถึง
ขึ้น ใจ, ไกร เขต, รัง เขา ทั้ง อดง ดึง, เปด ยน สับ,

ยับ หย่า เป เจ้า โกเมนทร์, เจน ใจ, พุด ได้ เปรียบ ทั้ง
ข้อน เตียบ, แทดน ไซ, ไม่ ไซว เซว เดียว น รก, หนุณณ,

คั ดอกเฮ้ เขาเด่นห้, ผูก ต เพิน, แทน เงิน เตือน ๗

๕ คำเจรจา (เข้า มาถาม ว่าทำอะไร โกเมนทร์ ตก

ใจ ระแวง ว่าทำ บายขึ้น ท่าน ขุน หั้ว รือ ควัก กระ เป่า ก่า
เขาอะไร ออก มา)

ศดา ยง ๑ (ขุน) มื่อไร, จะขอ ดให้, คุณักปล้ำบ

บุญะถาก, นัก หนา, หา ใคร เหมือน เมื่อ คณัน, ดี ที่ม,

คุ่ม จาก เวียน เทยว เตือน เนอน, เซอน เติน, พอ เพณ

เรื่อง กระด้างไทย

๗

ใจ เจอดาว ตก, ผงกตุ, รั้ว ทน ควัน ของ สวรรค์,
ข้าผวา, คว่ำ มา ได้ บุญ ของ ข้า, ข้า ก็ คว่ำ, เอา มา ได้
เห็น ไหม เห็น ไหม, เหวะ หัด, มี วา คา แต่ ข้า ไม่, เก็บ
ไว้, ไม่ งม ง่าย เก็บ ไว้ ขาย, เศรษฐี, เขา คิด ว่า ใคร
เชื่อ ขลัง, หวัง โบก, โชค ชตา หดง พา ช้อ, ขอ เอะ ค้า,
ข้า ไม่ เอา ๗ ๖ คำ เจรจา (แบบ มือ ออก ให้ ค
เพ็ชร พร้าว ทำ เปน ดวง ดาว งาม พิถีโกเมน ทร ดิน ชุน
หัว ร่อ ชัก ๆ)

กระตังน้อย ๑ (ชุน) อย่าง นอน, ชม ชื่น, ค่น ตา ชัน
ท่าน เรียก มัน, มัน เพ็ชร งาม, พินาศ เสา ตก แก่ ใคร,
เหมือน ไฟ, ร้อน ไม่ เบาล พา ให้ เจ็บ, โต ร้าย, ดิบ หาย ยับ
ข้า เวา ไป, ก็ จะ ไล่, ตู เหล็ก ถ่าย แล้ว รีม ขาย, ฟาด วิ
บาก, ไม่ ยาก จับ เหวะ เห็น เพ็ชร, เม็ด พร้าว, แหว่ วับ ๆ
ที่ แก้ว ับ, ปรี เสนียด, เขียด จรรไร ๗ ๕ คำ เจรจา

(โกเมนทร์ พยัก ๆ แคใจ หวดคิด ถึง เรื่อง นาง พตอย นาง
มณีน้อย ใจ บ้วน ทำน ชุนคุดย เช็ด แดง ก็ กลับ ไป นาย
เชือน ก็ เลียง ไป)

โยนคาบ ๑ (โกเมนทร์) มั้มบุญ ปลอด, รอด
ไป, ร้อน ใจ ยับ เกรง ทำน จับ, หน้า ดี, แล้ว อ้อ กใหญ่
เห็น เต็ม ย่น, กะมุด กะเมียน, เพียร ผูก ใจ คลั่ง สง ใต้,
ขอ คั้น, ทุก หน มา อี พตอย นิด, นั้น บัด, ไม่ ไป พบ
มัน มารบ, ที่ อยู่, จะ ดู หน้า นาย มณีน, ตี ทรัน, เลี้ยง สัตย์
ญา เมื่อ มี ทำ กิด เกิด, เมีย ดกร ต้อง จำ ใจ, ไป
หา, บริหาร มณีน ทน กัดน ช่ม, ชม หวาน, หวาน, ถ่ม ถอน
ควร เลิก กัน, จะ ได้ หน, ให้ ชาดวชน ไหน ๆ ชัยน, เข้า
ร้าย, คกาย ดอง ๓ ๖ คำ เจรจา (นาย มณีน ถบ
ย่อง มา บอก ว่า ดุง ไป แล้ว โกเมนทร์ บัดน ก็ ปลด มชุน กี่ ชุน)

เม้า ใบไม้ ๑ (มณีน) ไม่ไป ท. ฤา เพตา. คั้น

เรื่อง กระดงาไทย

๘

เดือน หาย จึง เห็น หาย, ไม่นัด, ฤๅ ชัด ช้อง ลง ไป
คาง, ว้าง ธารมณ, ได้ ตัก ถม ของ นั้น จึง ย่อง, มา เขื่อน,
เดือน รัง เก (โกเมนทร์) กัน วน น, ผม มี ชะ หน้อย
ต่อ เดือน คล้อย, จึง จะ ว้าง, ไซ้ ห้าง แห ถึง ตัว โทท,
ใจ ริด, คึด แซง ขึ้น ใจ แต่, นาย มณ, ชั่ว เดียว ถ้า
กระ นั้น, นั้น จะ นอน, ตอน หัว ค่ำ ต่อ เดือน ก่ำ, ถึง คั้น,
จึง คั้น เขียว ที่ ส่วน น้อย, คอย พบ, พอ หลบ เลี้ยว เกรง
ยาย เบี้ยว, บอน ดง, เดียว ยุ่ง เพ้อ (โกเมนทร์) ฟ่าน
ขุน ทราบ, ทาบ ท ม, ยาม พัน ถ ดู ปราณี, โกเมนทร์,
เห็น ไม่ เก้อ ถึง ออก ปาก, ขยอก ฉวาท, ถึง มา เจอ
อย่า เดือด, ว่า จะ โกรธ, เทา โทษ โผ ๗ คำ เจรจา
(มณ) ข้า พุด โก เมนทร์ ห่วง ยาก ไป นาย รัตน์ น้อย
กับ นาย เขื่อน มา เจอ หลบ ไป ช้าง ใน ทาง นี้น ค้าง เกือก พ่อ)

มิต มาน

ชุดที่ ๒ (พลาดเพี้ย) ฉาก ในห้องโรงละคร
มีม่านบังเก้าอี้นอน ตัวละครมี โกเมนทร์ ย่อง มา

อาเฮีย ๑ (โกเมนทร์) ละครเด็ก,เอิกกะเหร็ก,
ส่งบเรียม คนเงิบ เซียม,เราควร,ญา หวดไทย เป็น
ห้วง กตวิ,ตัวจะ, เป็น ขโมย ทั้งฮิด ไรย, หวาด ใจ,
เกรง ใครเจอ นี่ ห้อง น้อย, พดอยอยู่, ไม่รู้ ญา
มีก้าดข้อ, หน้าประตู, ดู ไม่เผดอ ญาตัวไป, ไหน ทนง,
เราหลงเพื่อ เขาหนีไว้, ไหน จะเทอ, คมเกลอเทียม ๒
& คำเจรจา (ย่อง มองๆ ไม่เห็น ใคร ยัง ใจเห็น
นายรัตน นอง นาย มณเฑ่ง ตัว ส่วย พรวด พราด ออก มา
จาก ห้อง ในเจด โกเมนทร์ต่าง ซังก พอ ได้สติเขา
เช็ดหน้าบังบัง หนี ไปดื้อๆ โกเมนทร์ ตัดปลาดใจ
แต่ไม่รู้แผนที่ มางที่ค่อห้องนี้จะเป็นทางไปไหนได้)

สิงโตเด่นหาง ๑ (โกเมนทร์) พิดักจัต, นาย

เรื่อง กระดังงา ไทย

๑๑

รัตน, ถนั หน้า ไฉน มา-ปรัดรมณ, ไม่ สัม เรียม
ฤา จะ ฅบ, เพอน แอบ, มา แดบ เดียม หลง ค่วน เตียม,
อ้อ แอ, แม่ ตกร แต่ นาง พลอย, นัค จะ คอย, ใจ พลอย
หาย คุ ร้าย ๆ, ยิง ใจ ยิง ใจ, ใจ ช่อน ๆ (ถู คุ)
มอง ทัว หอง, ย่อง นึก, บุก สักชน แถ้ว ใจ ยอน, เยี่ยม
ทยาน, เบ็ด ม่าน พถัน (ตถึง) เห็น เมีย พลอย, ม่อย แผ,
แน่อน นารก เดือดแดง ฉาด, ไทปถ, อยู่ ที่นั้น (โกเมนทร์)
ทำ จะ สู้, ผู้ มา, ซ้ำ ทัน ควน เชอะ กั้น หย่น, เดือด ซก,
บัก ออก ทาง ๒ คำ เจรจา (ปลาดใจ เจ้าประ
คอง จัน เดือด เมือน นึก พ้น ทุกข์ ดำ ไร่ ทุกข์ ก้น นึก ๆ
ถึง ความ หลง สง สาร์ ก็ สง สาร์ นึก ปลาด พิ ถัก ตัว จะ
พลอย ต้อง หา ก็ ปลาด มอง ไป มอง มา เห็น ดวง ดาว
เพ็ชร ตก อยู่ จำ ได้ ว่า ของ ขุน นิระกาล ยิ่ง พิศวง ใจ
มา ตก อยู่ ที่นี้ ก็ หยบ เห็น เมือน เดือด เลย เขาผ้า เช็ด
หน้า เช็ด ห่อ ลง กระเบ้า)

จำปาทองเทษ ๑ (โกเมนทร์) ไม่ใช่ฆ่า, ตัดตาย.
 ผู้ร้ายฆ่า แต่เห็น ฮา, การ พิรุณ, ดุจ แสง แต่ใคร
 ฆ่า, นึก มา, นำ ระแวง นาย รัตน ช้อน, แอ้ง แม้ง, เห็น
 แดง เทียว ถึง ส่วน ไป, ใช้ มนุษย์, สุจริต เอ ไม้ บัด,
 หน้า ปลาด, เพระ หวาด เลี้ยว มี หน้า เรา, ผัว แก้ว, เข้า
 กตม เกิดยว เออ ประเดี้ยว, เควระ หัก ลัง, จะ ตง เรา ๓
 ๕ คำ เรราจ (ว่า ชน อยู่ ข้าง ไม้ ได้ พอ เผลอ ผลุน ผลัน จะ ไป ก็)
 บัด ม่าน

ชุด ที่ ๓ (ทน เลี้ย แทน) ฉาก อย่าง ชุด ๑ ตัว
 ตกร มี ชน นทะการ ดย น พน เลี้ย เกา ศีร ศะ ตา กวาด คอย
 ใคร อยู่ โกเมนทร์ หน้า เลี้ย สักก สักก ร้อน ตัว ด้วย
 เรกร ร้าย ที่ ไป เห็น แก้ว ตา เมื่อ ก็น น ของ เข้า มา เห็น
 ทำน ชน ตง มา คอย อยู่ แล้ว ก็ ชงก คั่น

คางเหลือง ๑ (ขุน) แซ่โกเมนทร์, มัน ประ
 เคน, เอา ข้า เลี้ยว อ้าย ดาว เพ็ชร, วาน นี, ที่ ขอด เจ้า
 เก็บ ใน ตู, เหล็ก ใต้, ใคร รู้ เค้า ไชจะ เอา, ไป ขาย,
 หาย เสีย ฌิบ หลาย ร้อย ชั่ง, ข้า จะ คดั่ง, เสีย ให้ ได้
 ไม่มี ใคร, ไหน ชื่น, จะ ยืน หยิบ มี ก็ มี, ถูก หาดาน, มัน
 ราน ริม โขย ชิบ ๆ, แสบ กระไร, ทำ ไร ดี นอกจาก
 เจ้า, หาดาน รัตน์, ถัด กัน ชั่ง คง จะ คดั่ง. ค โมย ตู, ย่ง
 ตะ ฉี่ มี แต่ เจ้า, คน เตียว, ประ เคียว นี เห็น เพ็ชร ที่,
 เก็บ ได้, ข้า ให้ ตู จะ เปน เจ้า, เข้า ค โมย, โขย เหลือ เตา
 แต่ ตัว เจ้า, รัก กระ หาดาน, ว่า คาญ อยู่ ข้า ไม่ เชื่อ, แต่ ก็
 เหลือ, ข้า จะ รู้ ว่า ใคร ผู้, ค โมย เพ็ชร, เฮ้อ เข็ด นี้อ ๗
 ๘ คำ เจรจา (ขุน โกรธ แค่น เสีย ใจ มาก โกเมนทร์
 ก็ พลดอย เสีย ใจ ด้วย คดัก กระ เบ้า เขา ผ่า เข็ด หน้า มา
 กำ ขุน ค ยืน ถาม ว่า นั้น อไร)

ดวง พระธาตุศักดิ์ ๑ (โกเมนทร์) กระผม คืบ,
 ดาวเพ็ชร, เม็ด ที่ หาย เด็ก เสี้ย ดาย, คืบ คืบ, ย่าอิงฮือ
 ผม อุด้าห์, มา แด่ เข้า, กัดัว ขาว ดือ โดยความซื่อ, สุจริต,
 ใคร คิด คืบ ถึง พิรุณ, ประทุษ ตรง, นำ สง ใสย ผม มี
 ได้, คโมย ดอก, บอก ขึ้น ๆ (ลูก คู้) ท่าน ขุนรับ, ดาว
 ึ่ง, คดง ยืน หน้า ตา คืบ, คัง จ้อง, มอง โกเมนทร์ (ขุน)
 ขธิบาย, ไป หู, ย่า ดู หมิ่น คา ขุน นิระการ ครว้า, ทำ
 ออกเซน ถ้าเจ้า ไม่, ได้ คโมย, โดยกรรม เวร ใคร
 จะ เกณฑ์, ให้ เบน, ข้า เห็น ใจ ถ้าเจ้า เกิดอน, เออน ข้า,
 ทำ ขุบาย ไม่ ขยาย, ฤ หดอก, จะ บอก ให้ ก็ เจ้า
 เอง, เพดง คโมย, เบียง โบย ใน แล้ว ทำ ไม่, มา คืบ, โดย
 ขึ้น ตา เพราะ ขาย าก, คน หยาก, ได้ มาก เป็น ไม่
 มี เงิน, มา ซื่อ, ให้ ครือ ค่า ต่อ สง ใสย, เจ้า ไป, ถัก
 ใคร มา หมัด บัญญา, จ้ง ยืน, คืบ ให้ เรา ๗ ๑๐ คำ

เจ๊จ๋า (โกเมนทร์ว่า ไม่ควร มากมาย ตัวไป พบ
 เขา มา คั้น แล้ว ไม่ควร ค่อยๆ ความ ไถ ขุนว่า ไม่เชื่อ
 วิตให้ ชี้แจง ก็ว่า สุดวิสัยจะ อธิบาย ได้ ว่า มณีนี
 เป็น ใจ ฤๅ ก็ว่า เป๋ล่าเลย ถ้างั้น ใคร ก็ยื่น แต่ ว่า
 สุดวิสัยจะ เอา ได้ ขุน โกรธ ได้ ไม่ให้ทำงาน ไม่ ให้
 เข้า บ้าน แต่ ไม่ให้ คบกะ หลาน สาว มี ความ ชอบ ที่
 เคย ทำ ดี มา แต่ ก่อน แต่ เขา ของ มา คั้น จึง ไม่เอา
 ความ ส่ง ไปติศ แต่ เพราะ บิด ความ ต้อง ถือ ว่า เป็น
 คโมย แต่ ต้อง ได้ โกเมนทร์ ก็ สิ้น ยื่น แต่ ว่า ตัว ไม่
 ได้ คโมย ขุน นิธการ ถามว่า ผัว เช็ด หน้า เบือน เลือด
 อไร ก่า เคา ฤๅ ก็นึ่ง ยิ่ง โท โษ ถูก สบัด ไป ต โทณ
 หลาน สาว หลาน ชาย นาย เชื้อน มา ก็ เอา หลาน ชาย
 เจื่อน ๆ หลาน สาว ขอ ให้ โก เมนทร์ อธิบาย ก็ สิ้น หัว นาย
 เชื้อน ญ ท่าน ขุน ก็ ยิ่ง โกรธ ใหญ่)

มอญ แปลง ๑ (โกเมนทร์) สดุดยาย,น้องชาย
 นายมณีนี เป็น ตัวตึง, ตัวตืด, เหล็ก ที่ เต่า ต้อง ลง
 โทษ, โกรธกัน, ไม่มันเบา มณีนีเจ้า, ก็ จะ ชื่น, ท่าน
 ขุนชาย ทั้ง มี หน้า, ซ้ำกระเดื่อง, เรือง ชี พดอย ถ้วน
 เสี้ย รอย, ปดอย พิรุณ, สดุด ขยาย แด มณีนี, ฤดี ระเหี้ย,
 สดุด เสี้ย คาย นับวัน กตาย, เป็น ชื่น, ชวด ชื่น ใจ ข
 ๔ คำเจรจา (มณีนีก็ พดอย โกรธ แต่ นายรัตน
 อี หดกอี เหล็กมาก ท่านขุน ได้ ให้ ไป เคียว นี โกเมนทร์
 กราบ ท้าว เมิน เสี้ย ไป ตามมณีนี ก็ พ้อ ให้ บอก ก็ ดั้น หัว
 ตา นายรัตน สอน พอ มณีนี โส โกเมนทร์ โส ด้วย ก็)
 บัด ม่าน

ชุด ที่ ๔ (เด่น ยอก) ฉาก ใน ห้อง มณีนี ใน คัก ขุน
 นิธะกาล ตัวตกร มี มณีนี นอน ซบ แก้ว ไขศก อยู่ ท่าน
 ขุน ลง ปลดอบ

เรื่อง กระดังงาไทย

๑๗

ปิ่น ตัดงอก ๑ (ขุน) หลงเดี่ยวใจ, ไม้ฝั้น,

ไศก ศักดิ์ถึง คน ทดง, หดบ ตัว, ถัดว ตาก ได้ ดุจ ย้ง
อยู่, ทั้ง คน, ทูรนโย จง หัก ใจ, ถ่ม ข้าย, ขาย อับ ปรี
(มณี) คำ คุณ ดุจ, พุ่ง เพ็ช, เมอ เรอ พุด โปรด ขดปุด,
เสี้ย มั่ง, คดั่ง ถึง ที่ ทั้ง ถ้วน เท้า, เฝ็ด ร้อน, ช้อน ไม้ คัด
โก เมนทร์ เปน, เช่น น้, เหลือ ที่ เคา เขา ไม่ บอก, ออก จะ
แน่, เห็น แก่ มิตร เขา คง คิด, ถดบ เกดร้อน, แทน เพื่อน เขา
ไม่ ขโมย, ขโจร โคร, ขย่ำ ใจ เมา ได้ ความ เขา, ปาม ๆ,
ธาราม เคือง (ขุน) หน้อย ๆ อ้าย, โกเมนทร์, เคน มนุษย์
เลว ที่ ดุด, พอ ร้, ปวด หู เหลือง ไป ดิศ บน, จับ ตัว, ถัด
ทั่ว เมือง โทษ มน เรียง, ซ้ำ คัด, ถัด คร ชื่อ นาง พดอย,
รชย ษมา, ภรรยา ข้ว มน ทั้ง ฝัว, ฤ ฝัว ทั้ง, เทย วงศ์ ว่อน
มัน พบ แกด้ง, แทง ช้, ใน ที่ นอน โจท กระ ฉ่อน, ไป ดิศ,

คิด เอาตัว อ้ายโก เมนทร์, อ้าย เขมร, ทมอ เปี้ยว มัน
 คน เตี้ยว, ปดอม คน, ซาติ คน ชั่ว (มณีน) อีฉั่น ไม่เชื่อ,
 อีฉั่น ไม่เชื่อ, โสยเห็ดออกตัว อ่า มา ยั่ว, หาดาน เถย, จะ เคย
 ไป (ซุนโกธร) เจ้า ไม่เชื่อ, ดุง ก็ เห็ดอ, ให้ เชื้อ ล้อ
 เอา แค้ ค้อ, คั่น หนง, เพ้อ หดง ไหล่ ถาม น้อง ซ้าย, นาย
 รัตน, ม้าง เปน ไร ดุงโก หก, ฤา ไม่, จะ ได้ ไร, เขา ไร ได้,
 อ้ายโกง, โขมงโกธร ทั้ง คโมย, ซ่า มนุษย์, ตู้ค อุด ตู
 (มณีน) ไม่จริง เจ้าค่า, (ซุน) เกอะ น่า, ถาม น้อง ดุง
 (มณีน) ถังถาม ผู้, ไค ไม่จริง, (ซุน) นึ่ง ก่อน นะ ข
 ๑๖ คำ เจรจา (ดุงโกธรไป มณีน ก็ ทอด ตัว หวด
 โหยว่า ไม่จริง ๆ ๆ ดุง ไป จูง นาย รัตน ท้า เตี้ย เข้า
 มา ให้ ถาม แล้ว ดุง ก็ ไป นาย รัตน สิ้น สงสาร พี่ ๆ
 ก็ รั้ง แต่ ไม่จริง ๆ)

แปลก หู ๑ (มณีน) ไม่จริง ไม่จริง, ตั้ง พา โถ,

เรื่อง กระด้างไทย

๑๙

นายโกเมนทร์ ได้ ความ เกณฑ์,เป็น ขโมย, โดย ถึง จะ
ไม่ คอบ งาม,ก็ เพราะ ขาม,ความ พัง พะ ถึง มิตร ณะ,
หยา คิด,ช่วย บิด จำ (รัตน) มันจริง พอ,ข้อ ที่,มี เมีย
น้อย ข้อ แม่ พลอย,ถูก ทาง,ตแดง ขว้า ถึง น้อย รุ,
อยู่ แดงๆ,เหลือ แก่ง จำ เป็นการ จำ,เป็น น้อย,ต้อง ให้ วั ข
& คำ เจรจา (มณ ชัก น้อย ว่า เมีย เขามี แต่ ถูก ผู้
ร้าย ฆ่า ตาย มณ ว่า ก็ เรื่อง คโมย เต่า วัคน กระตัก
กระ เตือง อัด อัด)

เหลือของ อ่อน ๑ (รัตน) น้อย เหลือ คิด, บิดปาก,
ชยาก นอกใคร ถ้างไว้,เป็น บัว,เหลือ ทำ สู้ พัง หนะ
ผู้ หญิง ที่,ว่า เป็น ชู้ ฤาเป็น คู่,ร่วม มโน,ของ โกเมนทร์
เป็น หญิง น้อย,บอง รัก,ส่มัก หวัง จน น้อย ตั้ง,คดั่ง โคต,
ไหล เทน เป็น ไม่ รู้ ว่า มี ผัว,เป็น ตัว เจน จน หล่อน
เกณฑ์,ให้ เต้น,เป็น ผู้ ร้าย ไม่ ตามใจ,หล่อน ก็ ไม่,

ให้เซย ชม ร้อน ขารมณ, ส้มสวาคิ, เฝ้ามาท หมาย
 นื่อง ตักคัก, ตู๋ใหญ่, คอง ไช คดาย ตักดาว เพ็ชร์, ลูกบ้าย,
 โกเมนทร์เฮา แม่พลอย ประดับ, ดาวเพ็ชร์, รเห็ดพอน
 เด่น นคร, ส่วเวง ซาคิ, ปลาดู เหวตา นื่อง ก็ คิด, ร้อน จิตร,
 ผิด ไม่ เมา พอ เด็ก เด่น, เฝื่อนเข้า, ไป ขอ คั้น พอ พบ
 หญิง, กตัง คาย, ร้าย หนักหนา (มณ) ใจ นื่อง กต่า, ฝัด
 โกเมนทร์, เกณท์ ช่ม ชื่น ให้เขา ชั่ว, ลูก กีมัว, เขา แต่
 ฝน ถ่ม ท่ง ย่น, ละดี พี่, คราน แบน (รัตน) พี่ ไม่ รู้,
 ตอน หดง, ยิง ยิง ร้าย แทม ไม่ กต่า, จะ ขยาย, ร้าย แสง
 (มณ) พี่ ต้อง รู้, บอก ความ, ไป ตาม แกน จะ เขา
 แขน, บัง หน้า, มารยาโย พี่ เปน พี่, ของ รัตน, ไม่ คัด ชั่ว
 ให้ นื่อง ตัว, ชั่ว ชั่ว, อย่า สง ไลย มี แต่ จิตร, คิด ชั่ว, ด้วย
 ข โดย จง บอก ไป, ตาม จริง, ทุก สิ่ง ทำ ๗ ๓๔ คำ
 เจรจา (รัตน) คิด เอื้อน แล้ว บอก ว่า การ ขโมย ดาว

เรื่องกระตังงาไทย

๒๑

เพ็ชรนั้นได้รู้เห็นเป็นใจกะนายเชื่อนด้วย เดียวนี้เขา
ชู้ว่าจะเอาความไปตักแกโทษบอกแก่ลุง เว้นไว้แต่—
มณีนะก็ เว้นแต่อะไร รัตนก็ว่าต้องอย่างนั้น ใจๆ
นั้นก็ต้องทนยับยิบยาก เพราะน้องได้ปลอบมลายมือ
นายเชื่อนไปเอาเงินของลุงลุง เขาชู้จะฟ้องลุง
ไหนยกโทษน้องได้ น้องเอาเงินไปบำเรอแม่พลอย
เท่านั้น น้องผิดมากแต่ลุงรู้เข้าเมื่อไหร่ เหมือน
ประหารชีวิตน้องเมื่อนั้น)

ฉงน ๑ (มณีนะ) ให้ตุงรู้ไม่ได้,ไม่ไหวแล้ว
ทราบเหตุยุ่ง,ตุงไม่แคล้ว,สลดบ่ว่า ทั้งขโมย,ทั้งฉ้อ,
ก่อเวรกรรม คงจะทำ,ตุงคืน,ถึงสิ้นใจ น้องไม่
รู้,ผู้เถา,เจ้าโทษ ทั้งโลกโม,โทษนั้น,ถนัดไม่ไหว
ยะ แก่ตัว,ยั่วเขา,เราให้ทัก โกรธที่ไร,ตาตึง,รังไม่
พอ ๒ & คำเจรจา (รัตนถามพี่จะทำไรพี่หัว

ว้อ แค้น ๆ บอก ให้ ไป บอก เจ้า เชื้อน พนักงาน เงิน ของ ดุง
เข้ามาหา พี่ ใน นี่เอง เกิด น้อง โร เร พี่ ก็ ดู จำออกไป
ทาง น มณี ทอด ตัว (สิ้น)

จักรวาล ๑ (มณี) ดัน ซาคิ อ้าย, นาย เชื้อน,
เหมือน จัง จก แค้น จะ ยก, หัว ชู, ชู ก้อ ว้อ รัก มณี,
ทำ ที่, จะ ดี คอ สรรเสริญ, เย็น ยอ, ด้อ ทุก วัน มณี
เกลียด, มี ยาก ฉียด, ไป ถาม ทัก เปน พนักงาน เงิน,
ไว้ เป็น ขัน ผิด โทเมนทร์, เด่น สวรรค์, แค้น ประชัน มี นำ กำ
นัด. ของ เรา, เจ้า ฝาก ตัว ทุก วัน นี้, มี สอ, พี่ น้อง มุง
กับ คุณ ดุง, เท่า นั้น, เหมือน ขวัญ หัว เกิด เปน คน, จน
แค้น, ฤๅ แกน กัด ก็ ต้อง ยั่ว, เอา ใจ, มัน ใจ พดาง ฆ

๖ คำ เจรจา (นาย รัตน พานาย เชื้อน มา กระ ชิบ
บอก พี่ ว่า เขา ว่า เขา รู้ ว่า โทเมนทร์ ฆ่า เมีย ถ้า หด่อน
ยอม เปน เมีย เขา จะ ช่วย ไม่ เบิก พยาน ด้วย เดียว นี้ ไป

ดิศกำกับบนจับกัณท์ พี่พยกไถ่ห้องไป กวักมือเขียน
มาอย่างกล้าหาญ)

ทพมะพร้าว ๑ (มณี) แก่ฤๅษี, ส้ม วัฏ, เปนใจ
รักนี้ ช่วยกันจับ, ตูตุง, ยุ่ง หาดาย อย่าง ถัก ดาวเพชร,
กำนิล ฤท, ยอก ย้อน พราง อย่าง คาค้าง, บอก ความ,
ไป ตาม ตรง คัว แก หรือ, ถาย มือ, น้อง รักนี้ ปลอม
จับ ได้ พร้อม, อย่าง คิด, พิศวง คัว แก ฤๅ, ซื่อ ค้อ, ไม่ ขอ
ปลง ชีวิต นิตร, บิด ประสงค์, ช่วย คำ ชู โทเมนทร์
กล้า, ฆ่า ฤท, กระ ฉ่อน ซื่อ เปน คัว ด้อ, คัว ทถัน, เคย
เปน คู่ อย่าง กระเด้อ, กระดำ, จ้อง หน้า ดู คัว เรา วัฏ, จึง
กัณท์, หาญ มา ซัก จริ่ง ฤๅ ว่า, ถ้า เรา, ไม่ เข้า หา รับ
สัญญา, เปน เมีย, ขอม เลี้ย คักดี จะ บอก ลุง, เมิก พยาน,
เพราะ ว่าน รัก เรา ส้มค, จะ ส่งบ, เปน จบ ความ ๓ ๘
คำ เจริจา (ซึก เขียน สักัน เก้อ มณี ก็ เรา อย่าง ไม่ อยา)

ตัดข้อ ๑ (เขียน) นายจะยอม, ฤๅมิยอม,
 ประยอมเล่นที่ (มณ) จึงเหมือนว่า, โหม ถ้า เหย, ย่า
 ยุ่ม ย่อม (เขียน) นายจะยอม, ฤๅมิยอม, ประยอม
 ตาม (มณ) เหย แก่ ครั้น, เต็ม ที่, ฤๅนี้ แก่ เราไม่รัก,
 ไม่สมัคร, แต่จักยอม เพื่อถนอม, นื่องผดุง, ชีพดังแก่ ช่วย ชี
 วิต, โภเมนทร์, เวร แท้ๆ ก็ตามแต่, ยากเชิญ, เขา เป็นแล้ว ๗
 ๔ คำเจรจา (นาย เขียน กอด ตี ใจราว กระจะขึ้น สวรรค์
 รับว่าจริง มณ วาง บัง เนย ผดุงว่า ไปที่ เถอะ แล้ว
 จะ บอก ดูได้ แต่งกัน พอ นาย เขียน ไป แล้ว ทอด
 ตัว ลง สอง มือ ปิด หน้า ร้อง ให้ โส ก็)

ปิด ม่าน

ชุดที่ ๕ (ดอกกระดังงา) ฉากใน ดาษ พ้า เวอ
 เมตเดิน ระหว่าง เมือง ไช้จั่น แด กรุงเทพ ตัว ถกร มี
 มณ นั้ หน้า เนย นาย เขียน ดำม กระชกระช้อปดมใจหาย

เรื่องกระตังงาไทย

๒๕

ออกเถ ๑ (ลูกคู่) มณีนี ดาว, คราว เหวาห์

เฉพาะ ปอง ช่วยซ้อ น้อง, ชาย คน, พัน แฮ้ว แล้ว ช่วย
ซัพ ดุง, ผดุง ชู้, ต้อยอม แพ้ว เต็น สวดติ, อนารก แก้ว, กรา
วิดาห์ กับ นาย เชื้อน, เชื้อน เต็นห์, โดย เต็นห์ ถัก เจ้า
วิคัก, เต็นช ตาย, ว้าย ผวา ดง เรือ เม็ด, เต็น มั่ง, ตา ดุง
พา เทียว ปรีดา, ตัง หอ, ฮอนิ มูน ๗ & คำ

แปด ห ๑ (เชื้อน) คด้น ไม่ มี, มณีนี น้อง, ใบ
หมอง กรม ไม่ แซ่ม ซิ่น, รื่น รมณ, ชม แต่ง สूरีย โน่น
เกาะ น้อย เกาะใหญ่, น้ำ ไท่ นุ่น ถึง นำ เมือง, จันทบูร,
ตะเภา ไ (มณีนี) อย่า สู้ รุ, ไม่ อย่า ดุ, อย่า จู้ จ (เชื้อน)
พูด ดี ๆ, หนัก ชุน, วุ่น ไป ได้ เตี้ยแรง ชม, ส่ม ส่ม, รัก อา
โดย ให้ ชื่นใจ, แล้ว จะ โกรธ, โทษ ดอนตาม (มณีนี) ไม่ ได้
โกรธ, ไม่ ได้ ชัง, ทดิ่ง เชื้อ (เชื้อน) หด่อน ตะเหลื่อ, แล้ว
มณีนี, พิ ฤฯ ขาม อย่าก ประจบ, ประเจง อุคำห์, พยายาม

หา แต่ความ,ยกโทษ,โทษ คมิ่ง ฯ ๖ เจรจา (เชื่อน
 ย้ายเจ้าก็ ถอน ใจเฉย เขาเดิน ลง ไป ในห้องเรือ)

หวาน คำ ๑ (มณี) สันระ,ประบั้ง,ครึ่ง หั่งคิด
 เล่น ชีวิต,ชาย เกตุยด,แสง เคียด ชิง ถึง มีผัว,ใจ ตัว,
 ยั่ว รำพึง ครุ่นคำนึง,ถึง ครอง,ความ หดงเคย ไม่อยาก
 นึก,อยาก ผั้น,หุน หัน นิด แค่วัว ๆ,หิวชี วิ,มณี เขย
 เสาร์ ญ จวน,ควรวญ อยู่,ถึง คู้ เคย ก็ จำเลย,ละ ธาร,
 เหลืออา ไลอ ออกผะ ผ่าว,ข่าว ร้าย,จด หมาย เหตุ เมื่อ
 เข้า น, มณี ตั้งเกด,ทุเรศใช้ ถึง เรืองฆ่า,ถ้าว เกร,ถักอัน
 ใจ จวน จะได้,ผู้ร้าย ทนง, มา ตง ทินท พุทไร พุท
 ไร,โกเมนทร์,เคน มนุษย์ จะต้อง ญด,ญก ตะ หุก,เข้า คุก
 ชิง ฆ่า มนุษย์,ผู้ จะเชื่อ:เหลือ ก้าง พยาน ประคัง,
 โกเมนทร์,รเนน นชน (ลูกคู้) ยิ่ง คิด ไป,ใจ หาย,เสีย
 คาย รัก วิศก นก,รทม ทุทซ์,เชก ชย่อน นึก คราใด,

ใจวาบ, พิลาบร้อน สักก สักกอน, นอนอน, จามบิ ๓ ๑๐

คำโอด (เสียงอะไรดังบ้าง ได้ทั้งนี้ เรือ คน เขะอะ คัน

หน กระตังดัง ลง ไป จะไป มั่ง ก็ กัดัว ตัว สั้น สักกาน

ใคร ก็ ไม่ได้ ความ สักก สักก ตัว สั้น นิ่ง ภาวนา อยู่

สัก คุรุ เห็น คน ย่อง ตรง เข้า มา ขยัก คุรุ ก็ ขยัก คุรุ

สัก หดาก เกรง เปน ผัว ก็ กัดัว ทำ ใจ แข็ง แด้ง ยมทง

สื่อน เอย ยม ออกจริง ๆ ด้วย ไม่ ไซ้ ผัว แดน ชัง เซ็น

คาด แต่ กัดัว เปน โกเมนทร์ หน้า นิ่ง เจอน บอก ใจ เสีย ๆ

กราก เข้า ประ คอง กำ ซ้อ มือ ไว้ แน่น เจ้า ยิง กระ หนก

ตก ประ หม่า สนับ ก็ ไซ้ ทอด ตัว ให้ ก็ เซิง)

ชม ตัก ตัก ๑ (มณีเสียง สักกาน) ยัง ใจ โห, โก

เมนทร์, แผ่น มา นี้ นำ กัดัว มี, ภาณิ ตราย, ร้าย เข้ม

จัน ใคร เขา เห็น, ละ ไม่ เว้น, พัด วัน ใน กำ บั่น, ที่

จะ มั่ง, จาก กรุง ไทย (โกเมนทร์) นาย มณี, ไม่ มี, โพย

ไผ่แก้ว เขาเป็น แกล้ว,เคราะห์กรรม.ถดถอย (มณีนี
 คดถึงจ้องอย่าง ตั้ใจ) นาย ไม่นี่, ผิดร้าย, บ้ายจรวไร
 พยาน ใคร, เห็นชัด, เบ้ามัน (โกเมนทร์) อ้าย คน ชั่ว,
 คัวฆ่า, มันดำหอบ เขาตาม พบ, อยู่ ใน, เวื่อไฟนี้ เชิญ
 พังข้าว, เกิด จะเล่า, นาย มณีนี อ้าย คน ที่, ฆ่า ดกร, พบ
 นอนตาย นั่น คือ คัว, ผัว มณีนี, หอบ หนีมา แกล้ง ทำพา,
 เมีย เทียว, หวัง เดียว หาย (มณีนี) เชื่อนญา จำ, ที่ว่า, เป็น
 ผู้ร้าย เหตุไร นาย, เขา ถึง ถัด, พยายาม (โกเมนทร์)
 คัว นาง พดอย, ถ้อย ที่, มีความ ถับ รู้กัน กับ, นาย เชื่อน,
 กตบ เกิดจน งาม ครน นาย รัตน, กระหวัด เส้นที่, เสว ถวน
 ตาม มัน ถัดบ หมาย, จะ ขยาย, ความร้าย เชื่อน เป็นความ
 ถับ, คับขัน, อันตราย โทษถึงตาย, ถึงคุก, ทกแปดเบอน จึง
 แทะ เลี้ย, เกิดยเค้า, ชักเค้า เดือน ทั้ง หง เพื่อน, รัตนหา,
 ว่า เป็น ชู้ ๒๒ คำเจรจา (มณีนี ถือน ว่านี่ ถัดบ นาย
 เชื่อน จะ เป็น อย่าง ไว บ้าง หนอ อ้าย คน นัน คอง ตก

เป็น เมียนม ด้วย เขาตอบว่า นั้น นะ เรียบกัน ไปแล้ว
ที่ผม มา ใน เรือดำน้ำ นอกจาก หวัง เป็น เพื่อน กับ ของนาย
มณี ยัง หวัง จะ ช่วย บอก เชื้อนี้ เดี่ยว แรงเป็น สหาย ร่วม
ทั้งกัน แก่แก่ ให้รู้ ถ้าหากว่า จะ ถูกจับ อยู่ ว่ามะร่อใน
เรือนเอง ก่อนถึง ไซ่ง่อน ด้วย มีโปดัก กับ คิดมาเขา
ก็ เชื้อถ้อย พัง คำผม รับร่อน แต่คิดว่า เป็น อย่างฉลาด
มณี ช่างถามว่า ถึง ตูม เมื่อก่อน นะ ฤา เขาตอบ ว่าขอ
รับ แต่เขายัง ตัวเขาเอง คายอยู่ใน ห้องของ เขาเอง ไม่
มีใครทำให้ มณี ร้องว้าย เบาๆ ตก ใจ บิด หน้า แต่
เขา ค่อย ปรอดบ ปรอด มือ เจ้า ออก)

คำติกา ๑ (โกเมนทร์) ผม รัก นาย,หมายปอง,
ประ คอง สงวน แต่ กรรม กวน,พรากรู้ฉัน,ไป มีคู่ นัด
ขึ้น เบียด,เดี่ยว เด่น,โปรด เห็น ดู บำ เหน็จ ผู้,รัก ดี,ส้ม
ที่ รัก (มณี) รักโกเมนทร์,มิ ไซ่ เกณฑ์,ให้จำ จิตร์ ยิ่ง

วิต, สนิท สนม. ส้ม ส้มคั แต่ บัด นี้, มี ช้อ, ทรตักษณ
 มี ควจก, สู้ สู้, ไม่ คั แก้ว เดียง เปน เมีย, มณิ เสียว, นวิ
 สู้ทรี จง เปน เหมือน, เพอน มนุษย์, ชู้ด เกดอ แก้ว (โก
 เมนทรี) ที่ ไหน ไหว, ใจ สวาติ, สู้ด คดาค แก้ว เหมือน
 ก้า แก้ว, แก้ว จะ หด, สู้ด จะ ยอม นาย ดัง ดอก, กระดัง
 งา, คำราไทย ไม่ ถน ไฟ, เดียง ก่อน, กั หยอน หอม มัน
 นาย เสียว, ฝม กั เสียว, มี เมีย คม เรา ค้าง ย่อม, พลาด พด้า,
 ใย คำนี้ (ถูก กั) ตเถง บวร โดม, โดมมณิ, เขื่อน รือ
 โกเมนทรี คดอ, เคด้า ชิด, จุม พิด ฝั่ง รัก ดลาย, ถอย ปรีอ,
 หมด ค้อ คัง สอง ใจ พึง ใจ, ถนอม, ประ นอม เขย ฯ ๕๐
 คำ (กอด กัน)

บิต ม่าน จบ เรือง

ศุภมส์ตุ

